

мають інвестувати в освіту та навчання для забезпечення кваліфікованої робочої сили.

Регіональний розвиток важливий для забезпечення рівномірного розподілу ресурсів та можливостей усередині країни. Територіальні громади мають сприяти розвитку своїх регіонів та співпрацювати з іншими громадами та регіонами для досягнення спільних цілей.

Враховуючи викладені результати наукового дослідження фінансово-економічного потенціалу територіальних громад, вважаємо, що важливо створити ефективну систему управління на рівнях територіальних громад, забезпечити прозорість та відповідальність у витратах коштів та ресурсів.

Фінансово-економічний потенціал територіальних громад в Україні в умовах післявоєнного відродження є ключовим фактором у створенні стійкого майбутнього розвитку країни.

«В умовах воєнного стану надзвичайно важливо забезпечити оперативне, належне та безперервне виконання місцевих бюджетів, що забезпечить ефективний економічний розвиток ТГ»[1]. Ефективне використання ресурсів та розробка дієвої стратегії розвитку є першочерговими завданнями для українських територіальних громад у цих умовах.

Список використаних джерел:

1. Павлович-Сенета Я.П. Адміністративно-правові передумови для економічного розвитку об'єднаних територіальних громад в умовах воєнного стану. URL: <http://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2022/07/44.pdf>

2. Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку: монографія / за ред. Кравціва В. С., Сторонянської І. З. Львів: ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України, 2020. 531 с.

3. Місцеве самоврядування як чинник стійкості тилу: аналіт. доп. / [В. Г. Потапенко, В. О. Баранник, Н. В. Бахур та ін.] ; за ред. В. Г. Потапенка.. Київ : НІСД, 2023. 54 с. URL: <https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2023.02>

Кригін Володимир Вікторович

Сумський національний аграрний університет,

Україна

здобувач вищої освіти 2-го ОС (ОП «Економіка місцевого розвитку»)

факультет економіки і менеджменту,

кафедра економіки та підприємництва ім. І. М. Брюховецького

ФОРМУВАННЯ ПРОФІЛЮ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Розвиток територіальної громади в сучасних умовах, в першу чергу, залежить від наступних чинників: нормативно-правового забезпечення та регулювання відносин; формування ефективної структури апарату місцевого управління; здійснення стратегічного планування; визначення та раціональне

використання ресурсного потенціалу території; узгодженості інституційної, соціальної, економічної, екологічної та інформаційної сфер території. Починаючи з квітня 2014 року в Україні триває реформа децентралізації, результатом реалізації стало створення значної кількості об'єднаних територіальних громад, які започатковують нові підходи до місцевого економічного розвитку [1].

Накопичений світовий досвід дає підстави стверджувати, що для створення стійких умов соціально-економічного розвитку місцевих адміністративно-територіальних одиниць необхідною умовою є забезпечення ефективної організації роботи на засадах формування позитивної динаміки економіки території, яка виступає ключовим базисом її життєзабезпечення. Національні особливості розвитку системи місцевого самоврядування та практичного функціонування територіальних громад вказують на важливість побудови організаційно-управлінських та економічних моделей, відповідно до особливостей кожної окремої території та її специфічних умов існування [2].

Сучасна територіальна громада виступає центром економічного зростання в складі відповідного регіону та держави, в цілому. Як правило, у кожній громаді створений підрозділ (офіційний орган, робоча група чи ін.), функціями якого є пошук інструментів та визначення напрямків забезпечення ефективного економічного розвитку з обґрунтуванням доцільності їх реалізації. Прийнятність та ефективність застосування обраних інструментів реалізується завдяки належному, всебічному інформаційному забезпеченню складових потенціалу територіальної громади, що і здатен узагальнювати в собі цифровий аналітичний документ – економічний профіль територіальної громади [3].

Військова агресія росії зумовила надзвичайні виклики як для економіки, так і для всіх відносин, що відбуваються в країні. Було зруйновано і, на жаль, це продовжується, значна частина виробничої, транспортної інфраструктури та житлового фонду, а також установ і організацій соціально важливої та критичної інфраструктури. Ці проблеми, звичайно, позначилися на державному бюджеті та бюджетах місцевих. Суттєво зросли потреби у фінансуванні потреб, пов'язаних із забезпеченням обороноздатності та підтримкою населення й економіки. Відбулося значне зменшення доходів місцевих бюджетів у 2022 р. порівняно з 2021 р., особливо, в тимчасово окупованих, деокупованих та територіальних громадах, які перебувають у зоні активних бойових дій. Воєнний стан та його виклики зумовили для територіальних громад необхідність формувати нові програми соціально-економічного характеру, в залежності від першочергових потреб щодо підтримки та забезпечення ТРО, гарантування безпеки й обороноздатності, облаштування чи будівництво місць укриття, адресної фінансової підтримки військовослужбовців і членів їхніх сімей, а також виконання бюджетних програм з підтримки та забезпечення потреб ВПО [4].

За умов, що склалися, для територіальних громад стає актуальним питання мати об'єктивну інформацію щодо наявного потенціалу місцевої економіки, конкурентних позицій громади, перспектив та можливостей її розвитку, тощо. Згідно результатів дослідження [4], понад 40 % суб'єктів

місцевої влади зазначають, що для відновлення та розвитку економічної сфери не вистачає саме інформації про місцеву економіку.

Таким чином, за змістовним наповненням, економічний профіль громади має бути подібним до аналітичної частини стратегії місцевого розвитку та містити детальний опис основних тенденцій соціально-економічного розвитку території. За його даними мають бути забезпечені можливості для аналізу реального стану економіки територіальної громади, що будуть сприяти збільшенню надходжень від оренди нерухомості та за податковими зобов'язаннями, залученню бізнесу та інвесторів для відновлення/розвитку громади, відстежуванню динаміки, стану функціонування та міграції місцевого бізнесу та ін. Крім цього, для територіальної громади, актуальна узагальнююча інформація про її соціально-економічний стан, в формі економічного профілю, є важливим ресурсом для прийняття оперативних та ефективних управлінських рішень за результатами оцінювання різних складових потенціалу, з урахуванням виявлених негативних тенденцій чи визначених напрямків пріоритетних змін.

Список використаних джерел:

1. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : розпорядження КМУ від 01 квітня 2014 р. № 333. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>.

2. Сментина Н. В. Економічний профіль територіальної громади як інструмент активізації місцевого економічного розвитку. *Академічний огляд*. 2020. № 2 (53). С. 29-37. URL: DOI: 10.32342/2074-5354-2020-2-53-3.

3. Інструментарій місцевого економічного розвитку: теорія, методологія, практика: монографія / [Ковальов А. І., Корольова Т. С., Сментина Н. В., Павлова Т. В., Карпов В. А., Фіалковська А. А., Котова І. М.]; за заг. ред. А. І. Ковальова. Київ: ФОП Гуляєва В. М., 2021. 413 с.

4. Вплив війни на бюджети територіальних громад : дослідження Програми USAID DOBRE. URL : <https://decentralization.gov.ua/news/17356>.

Осадчук Наталія Володимирівна

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна
кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ МІСЦЕВИМИ ФІНАНСАМИ

Цифровізація – це процес використання технологій та інформаційних систем для поліпшення роботи та ефективності різних сфер життя. Цей процес є одним з ключових питань для забезпечення сталого розвитку загалом у світі та має значний вплив на сталий розвиток територіальних громад.